

Sakkunnig service till konsumenten oberoende av produkternas klassificering

En konsument som besöker apoteket känner inte alltid till vilka av preparaten som säljs på apoteket är läkemedelspreparat med försäljningstillstånd, vilka är kosttillskott eller medicinska anordningar och vilken betydelse denna klassificering överhuvudtaget har.

Läkemedelspreparat är preparat som är avsedda att läka, lindra eller förhindra en sjukdom eller dess symtom. Läkemedelspreparatens kvalitet, effekt och säkerhet vid godkänd indikation har undersökts och bekräftats av läkemedelsmyndigheten och följer bestämmelserna. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea ansvarar för förhands- och efterövervakningen av läkemedelspreparat.

Vid behandling av barn och även av vuxna används ofta läkemedelspreparat, kosttillskott eller medicinska anordningar som alternativ till eller parallellt med varandra. Bra exempel är bland annat behandling för att fördriva parasiter och förebyggande av D-vitaminbrist. Övervakningen av kosttillskott sköts av de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna. Marknaden för medicinska anordningar övervakas än så länge av Valvira, men övervakningen överförs till Fimea vid ingången av 2020.

Kosttillskott och medicinska anordningar kommer ut på konsumentmarknaden med ett betydligt enklare administrativt förfarande än försäljningstillståndsförfarandet för läkemedel. Produkterna som apoteken säljer till konsumenten grundar sig därför redan utifrån sin klassificering på en mycket varierande mängd bekräftade vetenskapliga bevis på preparatets kvalitet och de sannolika för- och nackdelarna. Ändå kan det hända att konsumenten uppfattar alla produkter som relativt likadana, till exempel kapslar som ska sväljas. I fortsättningen kommer egenårsläkemedlen att ha en separat förpackningspåskrift för att göra det lättare för konsumenten att hitta ett läkemedel som bekräftats och övervakas av läkemedelsmyndigheten bland apotekets övriga produkter.

Konsumenten har rätt att få tillräckligt med tillförlitliga forskningsuppgifter som stöd för sitt köp-

beslut på apoteket oberoende av hur produkten har klassificerats. Apotekspersonalen ska säkerställa att konsumenterna får tillräckligt med information om vad de kan vänta sig av produkten de köper på apoteket och hur olika produkter används på ett ändamålsenligt sätt. Detta är det enda sättet att bevara det allmänna förtroendet för den sakkunniga och oavhängiga rådgivning som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården tillhandahåller på apoteken.

Tidningen Sic! som produceras och redigeras av Fimea är avsedd att vara en tillförlitlig källa för läkemedelsinformation. Vi har som mål att i första hand främja en rationell läkemedelsbehandling i vårt land.

I detta nummer av tidningen Sic! har vi med avsikt inkluderat vårdhelheter oavsett produktklassificering: förutom läkemedelspreparat med försäljningstillstånd diskuteras även andra produkter som apoteken säljer till konsumenterna och en förnuftig användning som baserar sig på forskningsbevis. Denna approach, som är oberoende av klassificeringen, är också en bra beskrivning av det fruktbara samarbetet över myndighetsorganisationsgränserna som vi redan nu gör för att övervaka dessa produkter. ●

”Som Fimeas nya överdirektör ansvarar jag gärna för att vår Sic!-tidning även framöver är aktuell, åtnjuter våra läsares förtroende och verkligen är till nytta för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.”

Eija Pelkonen
Överdirektör, Fimea